

Onzichtbare migratie: types

Institutionele onzichtbaarheid

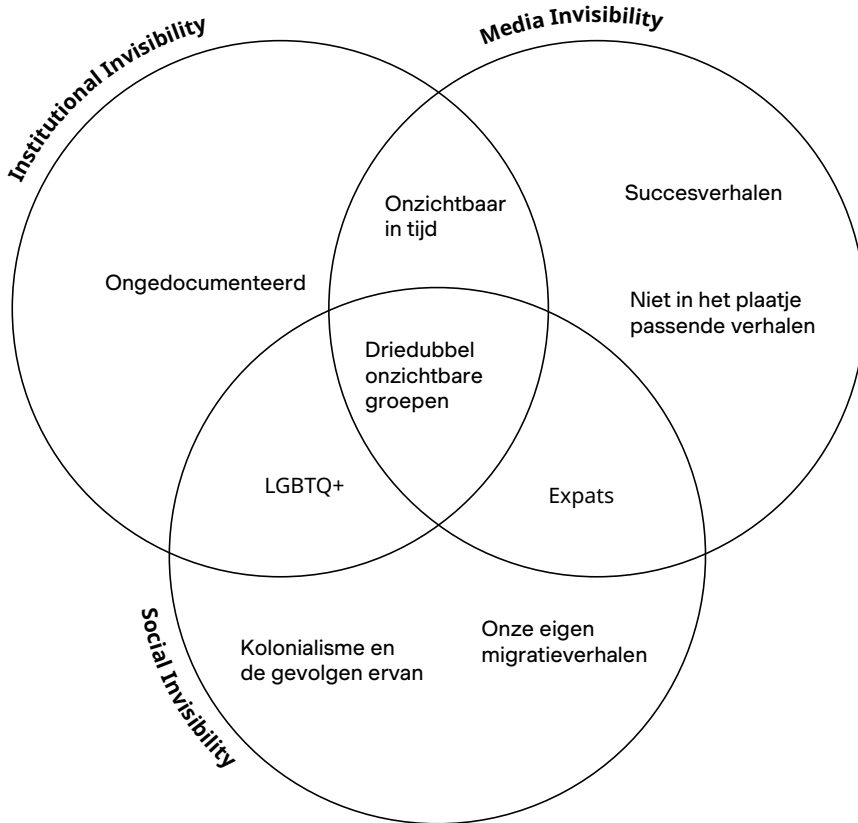
Niet erkend bij wet

Media-onzichtbaarheid

Niet getoond in de media

Sociale onzichtbaarheid

Niet opgemerkt door (mede)burgers

Ongedocumenteerd

Irreguliere migranten die onzichtbaar zijn voor de Staat en die uitgesloten zijn van legale arbeid en gezondheidszorg. Hun bijdragen aan de maatschappij worden niet erkend tot het moment dat ze alle bureaucratische hordes hebben weten te nemen.

Onzichtbaar in tijd

Irreguliere migranten krijgen vaak enkel op een specifiek moment media-aandacht – meestal op het moment dat ze de grens oversteken. Op dat moment worden ze typisch neergezet als bedreiging of als slachtoffers. Er zijn nog altijd maar weinig gevallen waarin er aandacht gegeven wordt aan de tijd voor en na dit moment, waarbij de focus ligt op hun persoonlijke verhalen.

Succesverhalen

De media richten zich vaak op sensatiebeluste content, wat resulteert in een gebrek aan verslaggeving over migratieverhalen die ook de andere kant tonen: migranten die simpelweg hun nieuwe leven leiden.

Expats

Door hun socio-economische status en migratiepatronen, krijgen expats doorgaans niet het label 'migrant' opgeplakt. Wanneer gesproken wordt over de "problemen met migratie", zowel in de media als daarbuiten, hebben we het zelden over deze geprivilegieerde groep.

Niet in het plaatje passende verhalen

De media focussen zich doorgaans op het Globale Zuiden en oorlogsvluchtelingen. Ze hebben het zelden over andere migrantengroepen.

Onze eigen migratieverhalen

Als samenlevingen vergeten we vaak dat onze identiteiten, inclusief de Europese identiteit, gevormd zijn door continue migratiebewegingen – tussen continenten, tussen landen en zelfs tussen regio's binnen een land.

Kolonialisme en de gevolgen ervan

We hebben vaak niet door wat onze eigen impact op migratie (geweest) is. Hierbij negeren we de blijvende impact en gevolgen van het kolonialisme (bijvoorbeeld op de Congolese migranten in België).

LHBTQ+

Migranten uit seksuele minderheden zijn een schoolvoorbeeld van dubbele onzichtbaarheid: ze lopen het risico om vervolgd te worden en ontberen bepaalde rechten (wat de reden is om te migreren). Dit terwijl ze ook over het hoofd worden gezien door de rest van de maatschappij, want ze worden vaak niet gezien als migranten op zoek naar fundamentele mensenrechten, maar als 'lifestyle migranten' (bijvoorbeeld LHBTQ+-personen die emigreerden uit Polen).

De driedubbel onzichtbare groepen

Er zijn groepen en situaties waarin iemand onzichtbaar is op alle drie de manieren die hierboven genoemd zijn. Onzichtbaar voor de staat vanwege hun niet-legale status, niet vertoond door de massamedia en niet zichtbaar aanwezig in het dagelijks leven van de samenleving. Een voorbeeld hiervan zouden de vrouwen uit Noord- en Sub-Sahara Afrika in Spanje kunnen zijn. Zij komen niet alleen op irreguliere wijze het land binnen, maar culturele normen veroordelen hen vaak tot een plek in de schaduw. Ze blijven thuis en leven geïsoleerd van de rest van de maatschappij. Dit ontnemt hen de kans op sociale integratie en economische kansen, hetgeen hun uitsluiting

*Gebaseerd op inzichten voortkomend uit interviews met leerkrachten, de analyse van curricula en input gegeven door experts in België, Polen en Spanje.

Leader

School with Class
Foundation

Partners

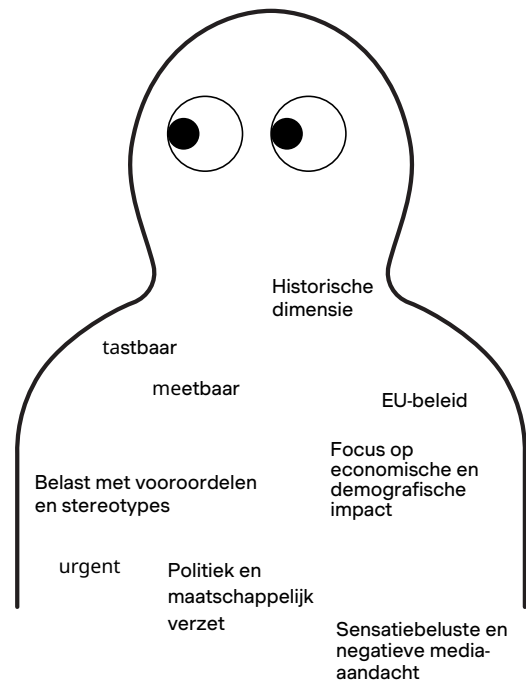
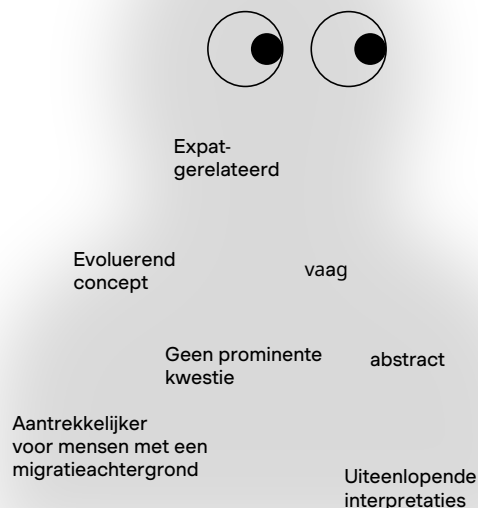
King Baudouin
Foundation
Working together for a better society

CC BY-SA 4.0.

Gefinancierd door de Europese Unie. De standpunten en opvattingen zijn echter die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijk overeen met die van de Europese Unie of de European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Noch de Europese Unie, noch de EACEA kunnen hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.

Europese identiteit vs. migratie

Europese Identiteit

De Europese identiteit lijkt inherent vaag en abstract te zijn, wat het voor veel mensen moeilijk maakt zich er net zo sterk mee te identificeren als met hun nationale identiteit. Deze vaagheid kan worden gezien als zowel een sterkte als een zwakte: het maakt inclusiviteit mogelijk, maar tegelijkertijd creëert het een gevoel van onthechting.

Voor expats, daarentegen, kan de Europese identiteit veel relevanter zijn. Zij ervaren uit de eerste hand de voordelen van het vrije verkeer van personen, economische integratie en gemeenschappelijke regelgeving. Bovendien is het zo dat onderzoek uitwijst dat jongeren met een migratieachtergrond zich meer thuis voelen bij de Europese identiteit dan hun autochtone leeftijdsgenoten, die op hun beurt een sterkere affiniteit hebben met hun nationale identiteiten.

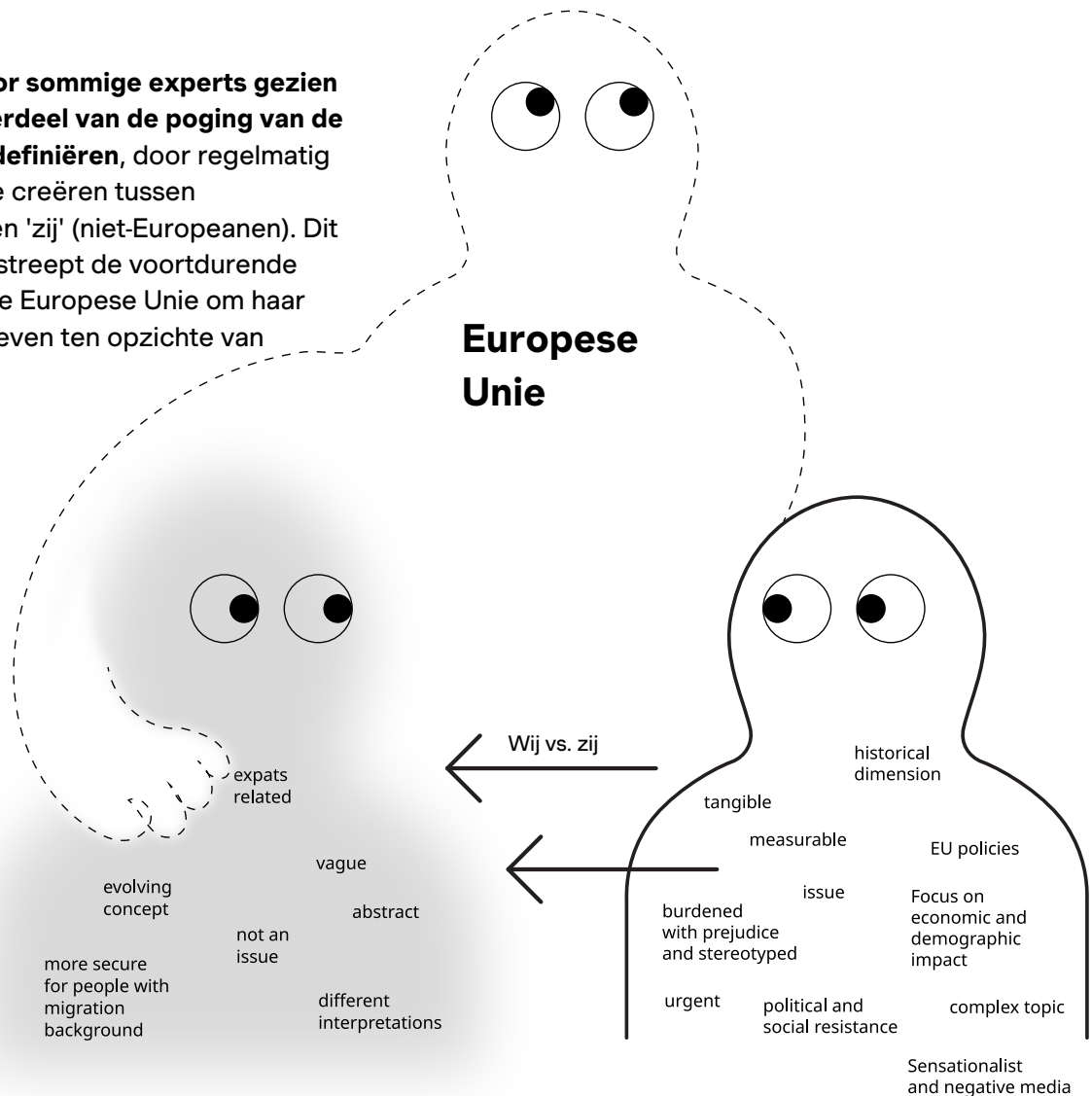
Migratie

Migratie lijkt, ondanks dat het een complex concept is met op zijn minst een paar verschillende definities, meteen een stuk tastbaarder te zijn. We hebben allemaal wel een idee van wat het is. In tegenstelling tot 'identiteit' is het iets dat meetbaar is en ook kan het concept doorheen de geschiedenis geanalyseerd worden.

Daarnaast hebben we de neiging om er een sterke mening over te hebben. We bekijken migratie en de gevolgen ervan vanuit ons eigen (unieke) perspectief; een perspectief dat niet zelden bol staat van de vooroordelen en stereotyperingen. De media, die vaak op een sensatiebeluste manier aan verslaggeving doen over migratie, dragen verder bij aan de polarisering van de discussie over dit onderwerp.

Europese identiteit bekeken in het licht van migratie en de EU

Migratie wordt door sommige experts gezien als essentieel onderdeel van de poging van de EU om zichzelf te definiëren, door regelmatig een tegenstelling te creëren tussen 'wij' (Europeanen) en 'zij' (niet-Europeanen). Dit onderscheid onderstreept de voortdurende inspanningen van de Europese Unie om haar identiteit vorm te geven ten opzichte van anderen.

Europese Identiteit

Eén manier waarop je de Europese identiteit kan definiëren is door te kijken naar de verbondenheid ervan met de Europese Unie, haar beleid en haar waarden. Een voorbeeld: mensen die veel reizen of deelnemen aan programma's zoals Erasmus+, zijn geneigd zich sterk(er) met Europa te identificeren. Dit terwijl anderen die minder blootgesteld worden aan andere Europese culturen dit niet doen. Daarnaast kan gezegd worden dat nieuwere EU-lidstaten minder binding hebben met deze identiteit wanneer je ze vergelijkt met de landen die de EU hebben opgericht.

Migratie

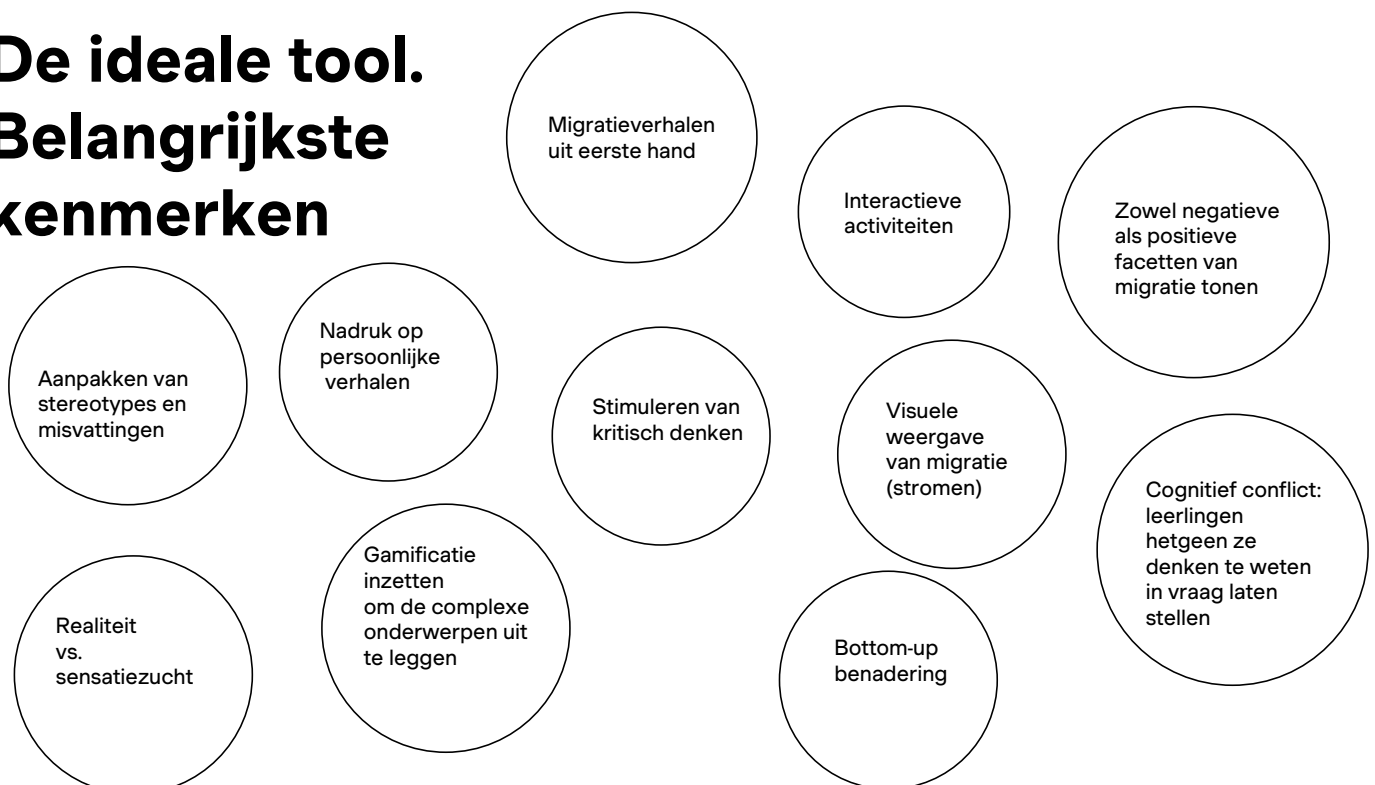
Er lijkt eveneens een spanningsveld te bestaan tussen de waarden die de EU uitdraagt en haar grensbeleid dat steeds strenger wordt. Deze tegenstelling tussen de EU-promotie van inclusieve waarden op papier en het gevoerde beleid in de praktijk, kan leiden tot een meer gesloten en exclusieve vorm van Europese identiteit. Dit werkt discriminatie ten opzichte van niet-Europeanen en migranten mogelijk in de hand.

*Gebaseerd op inzichten voortkomend uit interviews met leerkrachten, de analyse van curricula en input gegeven door experts in België, Polen en Spanje.

Uitdagingen die leerkrachten noemen in verband met het lesgeven over migratie

	Polen	België	Spanje
Achterhaalde lesboeken		●	
Racistische en xenofobische attitudes bij leerlingen	●	●	●
Gebrek aan boeiende materialen	●	●	●
Gebrek aan visuele tools, met name interactieve kaarten			●
Bestrijden van stereotypes en misvattingen	●	●	●
Dehumanisering van migranten in berichtgeving media			●
Gebrek aan voorbereiding op lesgeven over gevoelige onderwerpen	●		
Omgaan met diversiteit in de klas	●	●	●
Desinformatie op social media	●	●	●
Beperkingen van het curriculum (weinig doelstellingen over migratie)	●		
Gevoeligheid van het onderwerp		●	
Beperkte tijd om het onderwerp diepgaand te behandelen	●	●	●
Gebrek aan interesse bij de leerlingen			●

De ideale tool. Belangrijkste kenmerken

*Gebaseerd op inzichten voortkomend uit interviews met leerkrachten, de analyse van curricula en input gegeven door experts in België, Polen en Spanje.